

Notitie flora en fauna

Hoefbemdenweg, Weert

2010

Notitie flora en fauna
Hoefbendenweg, Weert
2010

Status: Definitief

In opdracht van:

Dhr. L. van de Kruijs.

Contactpersoon: Dhr. L. van de Kruijs.

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

C.E. Linders en Ing. R.A.J. Pahlplatz

Nederweert, 27 april 2010

Projectnummer: 10-048

Foto omslag: Zicht op plangebied

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Dhr. Van de Kruijs, wonend aan de Hoefbemdenweg 4 te Weert, is voornemens om een nieuw woonhuis met kantoor te bouwen. Hiervoor worden een open stal en het huidige woonhuis gesloopt. Voor dit project is een bestemmingsplanwijziging nodig, waarbij een onderzoek naar ecologische aspecten is vereist.

Dhr. Van de Kruijs heeft Bureau Meervelt verzocht om na te gaan in hoeverre beschermde flora en fauna in het plangebied aanwezig is. Doel van deze notitie is inzichtelijk te maken of beschermde natuurwaarden in het plangebied aanwezig zijn en welke betekenis die hebben gezien in het licht van de verdere uitvoering van het project (sloop en nieuwbouw). Tevens wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ontwikkeling negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde gebieden.

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt ten oosten van Weert en wordt begrensd door de Hoefbemdenweg in het westen en noorden en de Kaaskampweg in het zuiden. De oostkant van het perceel grenst aan tuinen en agrarische gronden (zie figuur 1). Werkzaamheden buiten dit plangebied zijn niet op hun effecten beoordeeld.

Figuur 1: Rood omlijnd de te slopen stal (links) en woonhuis (rechts).

Het plangebied bestaat in de huidige vorm uit een woonhuis (voormalige boerderij met woongedeelte en inpandige garage), een open stal en diverse pluimveestallen en opstallen ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering (pluimveehouderij). Aan de oostzijde van de woning ligt de tuin (grasveld met border en enkele bomen). Tussen de woning en de open stal ligt een verharde oprit.

De te slopen stal is opgebouwd uit betonelementen met een dakbedekking van golfplaten. De stal is grotendeels buiten gebruik. Een klein deel wordt nog gebruikt als paardenstalling en kippenhok. In dat deel is een verlaagd plafond aanwezig.

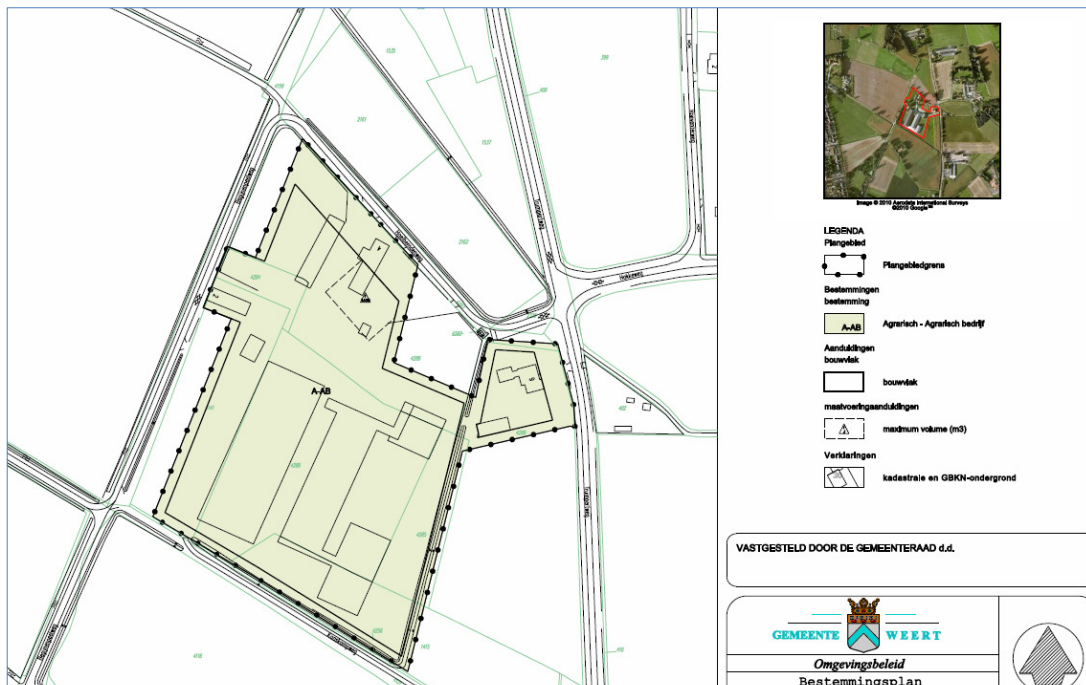
De woning is in het begin van de vorige eeuw gebouwd als boerderij. Deze had oorspronkelijk geen spouw. In de jaren 70 is een muur aan de buitenzijde tegen aan gebouwd. Boven de gehele woning en boven een deel van de garage is een goed toegankelijke, niet geïsoleerde zoldering aanwezig.

Figuur 2: Impressie van het plangebied. Zie ook foto op voorzijde.

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de sloop van de genoemde opstallen en de nieuwbouw van een woning met kantoor (zie figuur 3, binnen stippellijn).

Figuur 3: Plantekening; nieuwbouw vindt plaats binnen aangegeven maximum volume.

1.4 Opzet van de notitie

De Nederlandse natuurbescherming kent twee aspecten: gebiedsbescherming en soortbescherming. In deze notitie zullen beide aspecten beschreven worden.

In hoofdstuk 2 en 3 worden gebieds- en soortbescherming uitgewerkt, in hoofdstuk 4 komt de ecologische relatie van het plangebied met de omgeving aan de orde. In het laatste hoofdstuk worden de conclusies op een rij gezet en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen beschreven.

Figuur 4: Westzijde van de te slopen stal.

2. ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING

Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000)

Het plangebied maakt geen deel uit van een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is Sarsven en de Banen op een afstand van circa 2,8 kilometer. Het Natura 2000 gebied is als Habitatrichtlijngebied aangewezen voor de habitattypen Zeer zwak gebufferde vennen, Zwakgebufferde vennen en Kranswierwateren en voor de habitatsoort Drijvende waterweegbree. Ten aanzien van Natura 2000 gebieden dient er zekerheid geboden te worden omtrent het niet optreden van een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten.

Afweging:

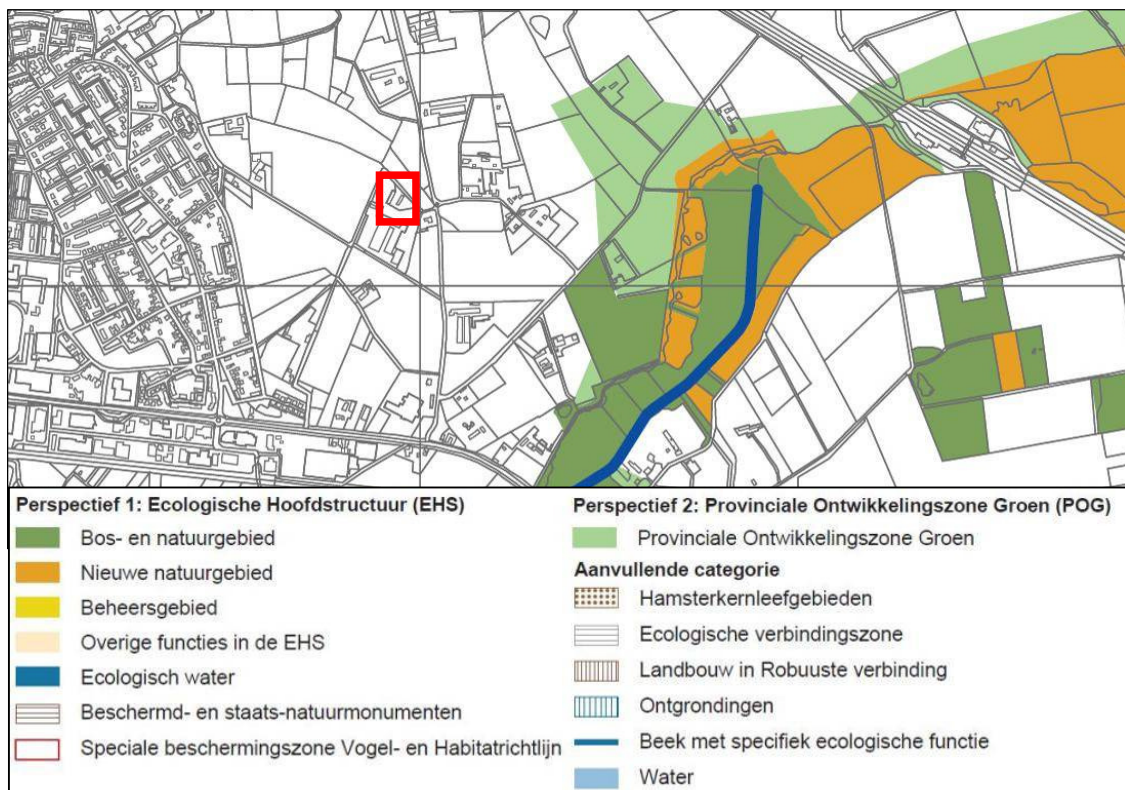
Het plangebied ligt op ruime afstand (circa 2,8 kilometer) van het Natura 2000 gebied. Gezien de aard van de ontwikkeling (sloop van de opstallen en nieuwbouw van woning met kantoor op ongeveer dezelfde locatie) en de afstand tot het dichtstbijzijnde richtlijngebied is enig effect op de betreffende habitattypen en -soort gezien in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen uitgesloten.

Conclusie:

Een passende beoordeling is niet nodig; een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet aan de orde.

Ecologische hoofdstructuur

Het plangebied ligt buiten EHS en Provinciale Ontwikkelingszone Groene waarden (POG). De dichtstbijzijnde gebieden die als EHS zijn begrensd, liggen oostelijk van het plangebied. Het afwegingskader uit de Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden van de Provincie Limburg (2005) is niet van toepassing.

Figuur 5: EHS en N2000 ten opzichte van plangebied binnen rode kader (provincie Limburg, 2008).

3. ANALYSE SOORTBESCHERMING

Aan de locatie is een veldbezoek gebracht in april 2010. Tijdens dit bezoek is specifiek aandacht besteed aan de mogelijke functie van de panden als verblijfsplaats voor vleermuizen en uilen. Tevens zijn openbare gegevenssets met natuurdata geraadpleegd (waarneming.nl en site van de provincie Limburg) en is bestaande literatuur geraadpleegd.

Planten:

Het woonhuis maakte tijdens het veldbezoek een verzorgde en goed onderhouden indruk met uitzondering van het dak. Door het zorgvuldige beheer is de aanwezigheid van groeiplaatsen op de muren voor wettelijk beschermde plantensoorten uit te sluiten. Beschermde muurflora werd eveneens niet op de muren van de stal aangetroffen. Op het erf/in de tuin werden (behalve de gecultiveerde planten) enkele algemeen voorkomende plantensoorten aangetroffen. De aanwezigheid van beschermde soorten plantensoorten is hier uit te sluiten door de huidige inrichting en het huidige gebruik als tuin en erf.

In 2006 heeft een vegetatiekartering plaatsgevonden door de provincie Limburg. Tijdens deze kartering werd langs de Kaaskampweg ten zuiden van het plangebied het Rapunzelklokje aangetroffen (tabel 2 FF-wet). De groeiplaats komt door de voorgenomen werkzaamheden niet in het geding. De in het plangebied voorkomende soorten worden verder niet genoemd in de tabellen van de Flora- en faunawet. Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet is niet noodzakelijk.

Vogels:

Tijdens het veldbezoek werden Kauw en Huismus waargenomen in het plangebied. Naar verwachting broeden beide soorten in de woning. Sporen van uilen (braakballen, uitwerpselen, nest) werden niet aangetroffen in en rond de stal en het woonhuis. Hierbij dient te worden opgemerkt dat een klein deel van de nok van de open stal niet zichtbaar was door het verlaagd plafond.

In de Flora en faunawet worden alle broedende vogels strikt beschermd. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is.

Bij een aantal soorten geldt een jaarronde bescherming van de nesten (dus niet alleen in het broedseizoen). Indien dit soort nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, **kan** afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn. Of er al dan niet een ontheffingsaanvraag gedaan moet worden is afhankelijk van de staat van instandhouding van de soort in de regio. De volgende typen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Tabel 1: Overzicht bescherming broedvogels en nesten van broedvogels

Type	Omschrijving	Soorten
A	Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk Nest jaarrond beschermd	Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.
B	Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk LNV heeft tevens aangegeven dat "De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Dienst Regelingen, uitleg flora en faunawet 2009)."	Blauwe reiger, Boerenwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiswaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenavalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht
C	Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk Nest voor eenmalig gebruik	Overige soorten

Voor de beoordeling van aanwezigheid van broedvogels in het plangebied zijn de waarnemingen van de provincie Limburg, Waarneming.nl en het veldbezoek gebruikt. Waarneming.nl leverde geen waarnemingen op in het plangebied.

Type A soorten

In het plangebied en omgeving heeft in 2006 een broedvogelkartering plaatsgevonden door de provincie Limburg. Tijdens de kartering werden geen type A soorten in het plangebied noch in het kilometerhok waarin het plangebied ligt, aangetroffen. Ook tijdens de vorige kartering in 1992 werden geen type A soorten in het plangebied of kilometerhok vastgesteld. Tijdens het veldbezoek is specifiek gelet op sporen van bewoning door uilen (braakballen, veren, krijtstrepen). Deze werden niet gevonden.

Type B soorten

Tijdens de broedvogelkarteringen door de provincie werden eveneens geen type B soorten in het plangebied vastgesteld. Hierbij dient opgemerkt te worden dat tijdens deze kartering algemene soorten als Spreeuw en Pimpelmees niet gekarteerd worden. De kartering richt zich op schaarse en bijzondere soorten. Op basis van de bevindingen tijdens het veldbezoek kan worden gesteld dat type B-soorten in het plangebied ontbreken.

Type C soorten

In het plangebied werd tijdens de broedvogelkartering in 2006 een territorium van een Holenduif vastgesteld (nest waarschijnlijk in de nok van de slopen stal). Tijdens het veldbezoek in april werden Kauw en Huismus vastgesteld met waarschijnlijke nesten in resp. de schoorsteen en onder de dakrand. De nesten van deze soorten worden voor eenmalig gebruik gebouwd en genieten geen jaarronde bescherming genieten. De nesten zijn alleen tijdens het broedseizoen streng beschermd.

Conclusie

In het plangebied komen geen nesten van broedvogels voor die jaarrond bescherming genieten of behoeven. Alle (in functie zijnde) nesten zijn wel tijdens de broedperiode beschermd. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Als richtlijn kan voor het plangebied een broedperiode aangehouden worden van 15 maart tot en met 15 augustus. Het verdient aanbeveling buiten deze periode geschikte broedplaatsen ontoegankelijk te maken (dichtmaken schoorsteen, verwijderen daklijsten).

Zoogdieren:

Het plangebied is geschikt leefgebied voor enkele algemeen voorkomende soorten zoogdieren zoals soorten muizen en Mol. Voor deze algemeen voorkomende soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de Flora- en Faunawet.

Uit de gegevens (o.a. Bestemmingsplan Vrouwenhof) blijkt dat de omgeving van het plangebied deel uit maakt van het leefgebied van Gewone dwergvleermuis en Laatzvlieger.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen genieten een strikte bescherming, zowel in de Flora- en Faunawet als de Habitatrichtlijn. Het plangebied maakt zeer waarschijnlijk deel uit van het foerageergebied van vleermuizen.

Tijdens het veldbezoek werd in het bijzonder aandacht besteed aan indicaties voor bewoning van de te slopen opstallen door vleermuizen. In de buitenmuren van de woning werden de aanwezige stootvoegen van de spouwmuur gecontroleerd. Indicaties voor aanwezigheid (exemplaren, keutels, prooiresten, 'invliegvegen') werden echter niet vastgesteld. De buitenmuren zijn in goede staat (weinig geschikte invliegopeningen). De zolder is grondig geïnspecteerd; alle geschikte verblijfplaatsen werden voor zover mogelijk onderzocht. Er werden geen vleermuizen aangetroffen of sporen van vleermuizen gevonden.

Op basis van een veldbezoek kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat vaste rust- en verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis aanwezig zijn. Verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuizen kunnen worden gevonden in spouwmuren, maar ook achter betimmering en daklijsten of onder dakpannen (LNV, 2007) en zijn dus niet altijd zichtbaar. Als voorzorgmaatregel dient bij de planning en uitvoering van de sloop rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

De voor vleermuizen meest gunstige periodes om te slopen zijn:

- half september tot eind oktober, tijdens een warmere periode. De dieren zijn dan nog niet in winterslaap en kunnen zelfstandig een andere verblijfplaats zoeken. De paartijd is voorbij en de overwinteringsperiode is nog niet begonnen;
- eind maart tot en met april, tijdens een warmere periode. De dieren zijn dan niet meer in winterslaap en kunnen zelfstandig een andere verblijfplaats zoeken. De overwinteringsperiode is voorbij en de kraamperiode is nog niet begonnen;

Als aanvullende periode waarin gebouwen ongeschikt kunnen worden gemaakt als verblijfplaats wordt door LNV aangegeven:

- In november, mits de temperatuur 's nachts niet meer dan vijf nachten achtereenvolgend onder de drie graden Celsius en overdag onder de acht graden Celsius komt.

Voorafgaand aan de sloop kunnen delen van de panden onaantrekkelijk gemaakt worden als verblijfplaats. Het onaantrekkelijk maken kan worden bewerkstelligd door het verwijderen van ramen en deuren en het maken van gaten in (spouw)muren waardoor tocht optreedt. Slopen door te strippen verdient sterk de voorkeur. Hierdoor hebben eventueel aanwezige vleermuizen de kans een ander onderkomen te zoeken.

Indien tijdens het slopen vleermuizen worden aangetroffen, dient het sloopwerk op deze plek tijdelijk stilgelegd te worden totdat de vleermuizen uit eigen beweging een onderkomen elders hebben opgezocht. Het verdient aanbeveling op dat moment overleg te plegen met Dienst Regelingen over de noodzaak van het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet.

Overige:

Voor andere diergroepen (beschermde soorten amfibieën, reptielen, insecten en vissen) is het plangebied ongeschikt als leefgebied.

4. RELATIE MET DE OMGEVING

Het plangebied ligt ten oosten van Weert in agrarisch gebied. Op enkele honderden meters afstand vindt uitbreiding van woningbouw plaats (project Vrouwenhof). In het plangebied zijn weinig natuurwaarden aanwezig. Het omliggende agrarische gebied is nog van enige betekenis voor akker- en weidevogels en kleine zoogdieren. Er zijn weinig mogelijkheden om de ecologische relatie van het plangebied met de omgeving te versterken. De betekenis voor natuurwaarden van het plangebied kan toenemen door bijvoorbeeld het aanbrengen van inheemse erfbeplanting, een regenwaterbuffer in de vorm van een natuurlijke poel of het ophangen van een uilenkast of vleermuizenkast. Dit is echter geen verplichting in de zin van de Flora- en Faunawet.

5. CONCLUSIES

Ten aanzien van de gebiedsbescherming:

- Er is vanuit het planologisch beschermingskader geen belemmering om over te gaan tot de sloop van de panden en de nieuwbouw; het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet en maakt geen deel uit van de EHS of POG. Compensatie of mitigatie van natuurwaarden is niet aan de orde;
- Vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet aan de orde;

Ten aanzien van soortbescherming:

Het plangebied bestaat uit opstallen, erf en tuin. De huidige betekenis voor flora en fauna is zeer gering.

- Planten: De in het plangebied voorkomende plantensoorten worden niet genoemd in de tabellen van de Flora- en faunawet met uitzondering van het Rapunzelklokje in de berm van de Kaaskampweg. Hier worden geen werkzaamheden uitgevoerd. Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet is niet noodzakelijk.
- Vogels: Mogelijk is de stal van betekenis voor Holenduif en het woonhuis voor Kauw en Huismus (algemeen voorkomende broedvogels). Tijdens het broeden mogen deze broedvogels niet gestoord worden. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en Faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Als richtlijn kan voor het plangebied een broedperiode aangehouden worden van 15 maart tot en met 15 juli. Sloop- en andere versturende werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden. Het verdient aanbeveling potentiële broedgelegenheden (dakgoten/dakranden, struiken, bomen) voor aanvang van het broedseizoen te verwijderen om broeden te voorkomen;
- Zoogdieren: Uit de omgeving van het plangebied zijn twee soorten vleermuizen bekend. Tijdens het veldbezoek werden bij de woning en de open stal geen sporen aangetroffen van bewoning door vleermuizen. Mogelijk dient het woonhuis incidenteel als rust- en verblijfplaats. Voorafgaand aan de sloop kan het woonhuis onaantrekkelijk gemaakt worden als verblijfplaats. Het onaantrekkelijk maken kan worden bewerkstelligd door het verwijderen van ramen en deuren en het maken van gaten in (spouw)muren waardoor tocht optreedt. Slopen door te strippen verdient sterk de voorkeur. Hierdoor hebben aanwezige vleermuizen de kans een ander onderkomen te zoeken.

De voor vleermuizen meest gunstige periodes om te slopen zijn:

- eind maart tot en met april, tijdens een warmere periode. De dieren zijn dan niet meer in winterslaap en kunnen zelfstandig een andere verblijfplaats zoeken. De overwinteringsperiode is voorbij en de kraamperiode is nog niet begonnen.
- half september tot eind oktober, tijdens een warmere periode. De dieren zijn dan nog niet in winterslaap en kunnen zelfstandig een andere verblijfplaats zoeken. De paartijd is voorbij en de overwinteringsperiode is nog niet begonnen.

Als aanvullende periode waarin gebouwen ongeschikt kunnen worden gemaakt als verblijfplaats wordt door LNV aangegeven:

- In november, mits de temperatuur 's nachts niet meer dan vijf nachten achtereenvolgend onder de drie graden Celsius en overdag onder de acht graden Celsius komt.
- Overige: Voor andere diergroepen (beschermde soorten amfibieën, reptielen, insecten en vissen) is het plangebied ongeschikt als leefgebied.

Er is vanuit het soortbeschermingkader geen belemmering om over te gaan tot een het uitvoeren van de herontwikkeling; een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet is niet noodzakelijk. Wel blijft de zorgplicht¹ van kracht. Door te slopen in de voor vleermuizen geschikte perioden en slopen door te strippen wordt voor een belangrijk deel invulling gegeven aan deze zorgplicht.

¹ In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

6. LITERATUURLIJST EN WEBSITES

Besluit houdende wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet . 2005.

Besluit inwerkingtreding Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 12 december 2001. Staatsblad 2001, nr. 656.

Bestemmingsplan 'Vrouwenhof' gemeente Weert. Gemeente Weert, 27 september 2006.

Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij van de KNNV, Utrecht.

Buggenum H.J.M. van, R.P.G. Geraeds & A.J.W. Lenders, 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Dienst Landelijk Gebied, 2006. Handreiking flora en faunawet.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 79/409 inzake het behoud van de Vogelstand. Brussel, 1979.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 92/43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.

Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei 1998. Staatsblad d.d. 14 juli 1998, nr. 402.

Huizenga C.E., L.S.G.M. Verheggen & R.W. Akkermans, 2005. Werkatlas Zoogdieren in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Ministerie van Volkshuisvesting. Ruimtelijke Ordening en Milieu, 2004. Nota Ruimte.

Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa. Bern, 1979.

www.limburg.nl

www.lnv.nl

www.waarneming.nl